

רע"פ 133/24 - סאלח סתאוי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 133/24

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: סאלח סתאוי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת ב-עפ"ת 41756-07-22 מיום 17.1.2023 שניתן על ידי השופטות: י' שטרית, ת' נסים שי ו-א' אבו-אסעד; בקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש: עו"ד ולדי טטלבוים

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטות י' שטרית, ת' נסים שי ו-א' אבו-אסעד) ב-עפ"ת 41756-07-22 מיום 17.1.2023, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על הכרעת דינו של בית משפט השלום לתעבורה בנצרת (השופטת י' כתילי) ב-גמ"ר 56-03-20 מיום 18.5.2022.

2. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 2.10.2019, בשעה 12:12 לערך, המבקש נהג במשאית בעיר צפת בדרך עירונית דו-סטריט בעלת נתיב נסיעה אחד לכל כיוון. במהלך נסיעתו, הכביש היה תקין ויבש והראות הייתה טובה. בהגיע המבקש לצומת "T", פנה שמאלה בנסיעה רציפה, מבלי לתת זכות קדימה לאופנוע שנסע בנתיב הנגדי, באופן שחסם את נתיב נסיעתו של האופנוע. עקב כך, האופנוע התנגש בגלגל האחורי הימני של המשאית. כתוצאה

מההתנגשות, רימה סברדלוב ז"ל, אשר רכבה על האופנוע יחד עם הנהג, תמיר אפללו (להלן: תמיר או נהג האופנוע), נפצעה באורח אנוש ומותה נקבע חמישה ימים לאחר מכן. לתמיר נגרמו חבלת ראש קשה, שברים בשתי הרגליים ושבר ביד שמאל. בשולי הדברים יצוין כי לאופנוע נגרם נזק כבד ולמשאית נגרם נזק קל.

בגין מעשיו, יוחסו למבקש עבירה של גרם מוות ברשלנות, לפי סעיפים 64 ו-40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה); ונהיגה בקלות ראש שגרמה חבלה של ממש לאדם ונזק לרכוש, לפי סעיפים 62(2) ו-38(2), (3) לפקודה.

3. לאחר שמיעת ראיות, בית משפט השלום לתעבורה זיכה את המבקש מחמת הספק מהעבירות שיוחסו לו. נקבע, כממצאים עובדתיים, כי מהירות האופנוע הייתה לכל הפחות 132.35 קמ"ש, וזאת למרות שמהירות הנסיעה בכביש מוגבלת ל-50 קמ"ש; כי לא ניתן לקבוע באופן חד-משמעי שבתחילת ביצוע הפנייה שמאלה על ידי המשאית, האופנוע היה מצוי בשדה הראייה של המבקש; וכי המבקש לא חסם את נתיב האופנוע באופן שמנע ממנו את האפשרות לחמוק מהפגיעה במשאית. כן צוין, כי אין מחלוקת שלא נמצאו סימני בלימה של האופנוע על הכביש.

על רקע קביעות אלה, נפסק כי אף אם המבקש היה רואה את האופנוע מתקרב לכיוונו, הוא לא היה צריך ליתן לו זכות קדימה, כך שהחלטתו לחצות את הצומת הייתה סבירה בנסיבות העניין. זאת, בהתחשב בכך שהאופנוע היה במרחק של 150 מטרים או יותר מהצומת, ומאחר שבהתאם לתקנה 64(א)(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנה 64(א)(2)), הכלל בדבר מתן זכות קדימה חל ביחס לרכב הנמצא בצומת או קרוב אליו. לנוכח כל האמור, בית משפט השלום הגיע לכלל מסקנה כי "נהג סביר לא יכול ולא חייב לצפות התנהגות כה קיצונית של נהג האופנוע" ועל כן מדובר ב"גורם זר מתערב" המנתק את הקשר הסיבתי המשפטי שבין אופן נהיגת המבקש לבין התאונה.

4. ערעור המשיבה לבית המשפט המחוזי - התקבל. נקבע, כי האופנוע היה מצוי בשדה הראייה של המבקש והלה יכול וצריך היה לראותו, שכן, שדה הראייה שנמדד מהצומת לכיוון שממנו האופנוע הגיע הוא 322 מטרים, ואילו מרחק האופנוע מהצומת בעת תחילת פנייתו של המבקש עמד על 150 מטרים בלבד. ביחס לאפשרות שהמבקש ראה את האופנוע עובר לביצוע הפנייה, צוין כי הלה העיד שיתכן שראה "נקודה שחורה באופק". משכך, בית המשפט המחוזי קבע כי בהחלטתו לפנות שמאלה, המבקש "לא התאים את אופן נהיגתו לתנאי הדרך ודרישותיה ולנתונים התעבורתיים במקום ובמועד הרלוונטיים" ובהתנהגותו זו נטל סיכון בלתי סביר. בהקשר זה, הודגש כי המבקש לא עצר או האט ל"מהירות נמוכה מאוד" לפני הגיעו לצומת, באופן שקיצר את הזמן שעמד לרשותו לצורך קבלת החלטה מושכלת עובר לפנייה שמאלה; וכי כבר נקבע בפסיקת בית משפט זה שמהירות הרכב הבא ממול אינה משפיעה על החובה ליתן זכות קדימה. עוד צוין כי המבקש עובד כנהג רכב כבד ולכן חלה עליו חובת צפיות מוגברת בהגיעו לצומת. בהסתמך על נימוקים אלה, בית המשפט המחוזי הרשיע את המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום והשיב את התיק לבית משפט השלום לתעבורה לשם מתן גזר הדין.

5. בגזר דינו מיום 22.11.2023, בית משפט השלום לתעבורה (השופטת י' כתילי) הטיל על המבקש עונש של 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, לצד ענישה נלווית.

6. מכאן הבקשה שלפניי המופנית כלפי הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי ולצידה בקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין.

לטענת המבקש, בית המשפט המחוזי שגה בקביעתו כי נטל סיכון בלתי סביר בהחלטתו לפנות שמאלה, שעה שנהג האופנוע נסע במהירות הגבוהה כמעט פי שלושה מהמותר ולא פעל למניעת התאונה. בהמשך לכך, נטען כי "נהיגתו הפרועה והמוגזמת של נהג האופנוע" עולה כדי גורם זר מתערב אשר מנתק את הקשר הסיבתי המשפטי בין נהיגתו לבין התאונה - בהתאם לקביעת בית משפט השלום לתעבורה. לצד זאת, נטען כי לנוכח העובדה שהמרחק בין האופנוע לצומת בעת פניית המבקש שמאלה היה 150 מטרים, הרי שהוא לא נחשב "קרוב לצומת" כלשון תקנה 64(א)(2), וממילא אינו בעל זכות קדימה. עוד טוען המבקש כי קביעת בית המשפט המחוזי לפיה יש לזקוף לחובתו את העובדה שלא עצר או האט עד למהירות "נמוכה מאוד" בטרם הגיע לצומת, מחילה עליו חובה שאין לה מקור בדיון. לבסוף, המבקש טוען כי קביעותיו של בית המשפט המחוזי משליכות על כלל ציבור הנהגים בישראל.

7. עיינתי בבקשה ובנימוקיה והגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד המעוררים סוגיה משפטית עקרונית אשר חורגת מעניינו הפרטי של המבקש, כאשר מתעוררים בנסיבות המקרה שיקולי צדק ייחודיים או אם נגרם עיוות דין (רע"פ 8334/23 שטרק נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (29.11.2023)).

8. עניינו של המבקש אינו בא בגדר מקרים חריגים אלה וזאת משני טעמים:

האחד, המבקש אומנם מנסה לשוות לבקשתו אופי עקרוני החורג מעניינו הפרטי. ואולם, הלכה למעשה, הבקשה נטועה כולה בנסיבות המקרה הקונקרטי, היינו: האם לנוכח מכלול הנסיבות של המקרה דן הסיכון שנטל המבקש בפנייתו שמאלה היה סביר אם לאו; והאם, בהתחשב בנסיבות אלה, נהיגתו של נהג האופנוע עולה כדי גורם זר מתערב אם לאו. הנה כי כן, לא סוגיה עקרונית לפנינו, אלא בחינה קונקרטית של אופן יישומן של דוקטרינות וכללים מושרשים על עניינו של המבקש (ראו: רע"פ 722/23 פרץ נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה עיריית פתח-תקווה, פסקה 7 (19.3.2023)).

השני, המקרה דן אינו מעורר שיקולי צדק ייחודיים או חשש לעיוות דין. כפי שקבע בית המשפט המחוזי, נהג האופנוע היה מצוי בשדה הראייה של המבקש ומשכך, הלה יכול וצריך היה ליתן לנהג האופנוע זכות קדימה, ללא תלות במהירות נסיעתו. לא בכדי בית המשפט המחוזי נסמך בפסיקתו על עניין בלייכר שהקביעות בו אכן יפות לעניינו:

"ברור כי העובדה של נסיעה במהירות מופרזת של הפרטית אין בה לנקות את המערער מהרשלנות שדבקה בו באימתן זכות קדימה. מתן זכות קדימה על-ידי המערער פירושה, בנסיבות העניין, הוא מתן זכות קדימה לרכב בעל הזכות בהתחשב במרחק שלו מהצומת ובהתחשב במהירות נסיעתו, תהיה אשר תהיה המהירות. לשם קיום הזכות על החייב במתן זכות קדימה להמשיך ולעקוב אחרי הרכב בעל זכות הקדימה על-מנת להבטיח שהוא אמנם אינו מסכנו בכניסתו לצומת." (ע"פ 10332/03 בלייכר נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 954, 960 (2004); ההדגשה הוספה - י' א')

משאלו הם פני הדברים, אין הצדקה להתערב בהכרעת דינו של בית המשפט המחוזי במסגרת "גלגול שלישי".

9. סוף דבר: הבקשה נדחית; ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין.

ניתנה היום, ה' בשבט התשפ"ד (15.1.2024).

שׁוֹפֵט
